

# هشدار درباره وخامت وضعیت حقوق بشر در جهان



## گزارش سالانه سازمان عفو بین‌الملل

عفو بین‌الملل گزارش سالانه خود درباره اوضاع حقوق بشر در جهان را منتشر کرد. در این گزارش با تمرکز بر جنگ اوکراین و غزه، قواعد بین‌المللی در حال نابودی توصیف و ابر قدرتهای جهانی به ویژه به تضعیف این قوانین متهم شده‌اند.

سازمان عفو بین‌الملل در تازه‌ترین گزارش سالانه خود درباره اوضاع کلی حقوق بشر در جهان ابراز نگرانی کرده است. در این گزارش که شامگاه سه‌شنبه ۳ اردیبهشت (۲۳ آوریل) در کنفرانسی خبری در لندن رسانه‌ای شد، اگنس کالامار، دبیرکل عفو بین‌الملل، از اینکه وضعیت حقوق بشری در جهان از زمان معرفی اعلامیه جهانی حقوق بشر به عقب بازگشته است، ابراز تاسف کرد.

اعلامیه جهانی حقوق بشر دستاورد جنگ جهانی دوم و یک پیمان بین‌المللی است که در سال ۱۹۴۸ در پاریس به تصویب رسید. بر اساس آن، برای نخستین بار حقوقی را که مشمول تمام انسان‌ها میشود در قالب یک پیمان جهانی جمع‌آوری و برسر آنها توافق شد.

به گفته کالامار قوانین صادرشده یا حمایت شده از سوی رهبران تمامیت‌خواه در بسیاری از جوامع و کشورها باعث "اضمحلال آزادی بیان، آزادی نهادها و تضعیف برابری جنسیتی و حق انسان‌ها بر

تولید مثل و جنسیت آنها" شده است.

کالامار موارد نقض قوانین بین‌المللی و دامنه آنها در سال گذشته میلادی "بسیار بقیه" خواند.

## گزارش عفو بین الملل از وضعیت حقوق بشری در ایران

سازمان عفو بین‌الملل می‌گوید در سال گذشته آزادی بیان در ایران از گذشته محدودتر شده و سرکوب زنان و اقلیت‌ها و شکنجه و اعدام در این کشور گسترده تر شده است.

همچنین توسل به زور و خشونت برای سرکوب اعتراضات مدنی، محاکمه‌های ناعادلانه، تهدید و فشار علیه روزنامه‌نگاران و فعالان مدنی و سیاسی داخل و خارج از کشور، اعدام‌های فراقانونی و سرکوب اقلیت‌های مذهبی و جنسی، جنسیتی در ایران در این گزارش منعکس شده است.

در گزارش سالانه عفو بین الملل به طور ویژه بر تضعیف حقوق انسانی زنان و دختران تمرکز شده که قوانین حجاب اجباری در ایران را به چالش می‌کشند و از سوی حاکمیت با خشونت و تبعیض شدید رو به رو هستند. در این گزارش آمده جمهوری اسلامی برای مقابله با

زنان و دختران، فعالان دانشجویی، اقلیت‌های قومی و دینی به طور وسیع از تهدید و تحقیر، ناپدیدسازی قهری، شکنجه و فشار بر خانواده‌ها بهره می‌گیرد.

## حمله تجاوزکارانه روسیه به اوکراین

به گزارش سازمان عفو بین‌الملل تهاجم نظامی روسیه به اوکراین با ارتکاب به "جنایات جنگی متعدد" از جمله شکنجه اسرای جنگی، حمله به مناطق مسکونی پرجمعیت و حمله به زیرساخت‌های انرژی و آذوقه شهروندان توأم بوده است.

## "مجازات دسته‌جمعی مردم غزه"

از دیگر دولت‌هایی که از سوی عفو بین‌الملل به نقض گسترده حقوق بشر متهم شده‌اند، اسرائیل است.

این نهاد اسرائیل را به "بمباران کورکورانه و قحطی تحمیلی" در

غزه و "مجازات دسته‌جمعی" مردم غزه متهم کرده و همچنین ادعا کرده متحدان اسرائیل که در طراحی و معرفی استاندارهای بالای حقوق بشری و قواعد بین‌المللی دست داشتند، با حمایت از اسرائیل از این استاندارها "تخطی" کرده‌اند.

این سازمان حقوق بشری می‌گوید دولتهای غربی با حمایت از اسرائیل مانع شدند که غیرنظامیان بیشتری در غزه به خاک و خون کشیده نشوند.

## انتقاد صریح از عملکرد قدرتهای جهانی

این نهاد حقوق بشری به طور مشخص نوک پیکان انتقادات را به سمت سه قدرت بزرگ ایالات متحده آمریکا، روسیه و چین نشانه رفته است.

عفو بین‌الملل از ارسال تسلیحات برای نیروهای نظامی در میانمار از سوی چین انتقاد کرده و گفته این کشور به درخواست جامعه جهانی برای توقف نقض حقوق اویغورها "بی‌اعتنا" است.

عفو بین‌الملل به شکست آمریکا در محکوم کردن "نقض حقوق بشر" از سوی اسرائیل اشاره کرده و نسبت به استفاده واشنگتن از حق وتو در شورای امنیت و فلج کردن این نهاد برای تصویب قطعنامه آتش بس در جنگ خاورمیانه اعتراض کرد.

آگنس کالامار به خبرگزاری آسوشیتدپرس گفت: «سه ابرقدرت در شورای امنیت حضور دارند که این نهاد را از ظرفیتهای خود تهی کرده‌اند. آنها همچنین ظرفیتهای قوانین بین‌المللی برای حفاظت از مردم را نیز از بین برده‌اند.»

## متهم شدن دولتهای اروپایی به استاندار دوگانه

علاوه بر این، عفو بین‌الملل برخی کشورهای اروپایی از جمله آلمان را در قبال موضع‌گیری آنها درباره جنگ غزه و اسرائیل با موازین شناخته شده حقوق بشری مطابق نمی‌داند و آنها را به پیروی از "استاندارد دوگانه" متهم کرده است.

برگرفته از دویچه وله به فارسی

# توماج صالحی از سوی دادگاه انقلاب اسلامی به "اعدام" محکوم شد



وکیل توماج صالحی، از صدور حکم اعدام برای این خواننده رپ بازداشتی خبر داد. این حکم به اتهام "افساد فی الارض" از سوی دادگاه بدوی انقلاب اصفهان صادر شده است.

امیر رئیسیان در گفتگویی با شبکه شرق از صدور حکم اعدام برای توماج صالحی، خواننده بازداشت شده خبر داده است. به گفته این وکیل دادگستری، صالحی به اتهام "افساد فی الارض" به اشد مجازات یعنی اعدام محکوم شده است.

به گفته او ولی دادگاه از "کمسیون عفو" با توجه به "جوانی" متهم درخواست "یک درجه تخفیف" کرده است.

رئیسیان حکم صادره از سوی شعبه یک دادگاه انقلاب اصفهان را "بسیار بیهوده" خوانده که طی آن "حکم دیوان عالی درباره پرونده سال

۱۴۰۱ را اجرایی نکرده است و با ارشادی خواندن این حکم و با تأکید بر استقلال دادگاه بدوی، حکم اعدام صادر کرده است.

پیشتر در حساب کاربری توماج صالحی در شبکه اکس ضمن اعلام ابلاغ حکم جدیدی برای این خواننده معترض آمده بود که «امروز حکم به من ابلاغ شد ولی نمیگم حکم رو، چون ممکنه تاثیر روانی بذاره رو هوادارام بخصوص هوادارای کم سن و سالم.»

برمبنای گزارش وکیل توماج صالحی، دادگاه انقلاب اصفهان اتهامات «معاونت در بغی»، «اجتماع و تبانی»، «تبلیغ علیه نظام» و «دعوت به آشوب» را از مصادیق افساد فی الارض در نظر گرفته و با تأکید بر احراز گستردگی افساد، حکم اعدام را برای آقای صالحی صادر کرده است.

این درحالی است که همین شعبه پیشتر گستردگی اتهام افساد فی الارض را احراز نکرده است.

رئیسین انتشار اخبار عفو توماج صالحی و اعمال تخفیف در حکم او را کذب خواند و گفت که دادگاه انقلاب در حکم خود قید کرده که از کمیسیون عفو درخواست «یک درجه تخفیف با توجه به جوانی متهم را دارد.» درحالی که دادگاه این امکان قانونی را داشته که «حکم جز اعدام برای توماج صالحی صادر کند ولی این کار را نکرده و صرفاً قید کرده که از کمیسیون عفو درخواست یک درجه تخفیف دارد.»

امیر رئیسین همچنین از صدور احکام تکمیلی در کنار حکم اعدام این خواننده رپ که در اعتراضات زن، زندگی، آزادی با مردم معترض همراهی کرد، خبر داد که شامل ۲ سال ممنوعیت خروج از کشور، ۲ ممنوعیت از فعالیتهای هنری و شرکت در کلاسهای مدیریت رفتار و مهارت دانش دادگستری اصفهان محکوم کرده است.

شعبه یک دادگاه انقلاب اصفهان اتهامات متعدد دیگری نیز به این خواننده رپ وارد شده که شامل «اخلال در نظم عمومی»، «نشر اکاذیب» و «دعوت به آشوب از طریق جرائم رایانه‌ای» که در صلاحیت دادگاه کیفری ۲ دانسته شده است.

علاوه بر اتهامات مذکور، این دادگاه برای اتهامات «ارتباط با دول متخاصم و توهین به رهبری، قرار موقوفی تعقیب صادر کرده است. دلیل این مهم، صدور حکم برائت از این اتهامات در حکم قبلی

همین دادگاه است."

بر مبنای این گزارش وکیل توماج صالحی بر اعتراض بر حکم صادره تأکید و حکم دادگاه بدوی را دارای تعارضات حقوقی عیان و در تناقض با حکم دیوان عالی توصیف و اضافه کرد که هم مهم‌ترین و در عین حال عجیب‌ترین بخش این حکم محسوب می‌شود.

در حالی دادگاه بدوی، حکم دیوان عالی را در "شرایطی ارشادی" خوانده که به گفته وکیل توماج صالحی "دیوان عالی به عنوان مرجع تجدیدنظر، پرونده توماج صالحی را بررسی کرده و حکم به رفع نقص از سوی دادگاه بدوی داده و تأکید کرده بود که با توجه به در نظر گیری ۲ مجازات برای یک عمل، عناوین اتهامی توماج صالحی باید از ۶ مورد به ۳ مورد کاهش یابد.

او افزود: «دیوان عالی همچنین تأکید کرده بود که پرونده توماج صالحی مشمول عفو اعلامی خواهد بود اما نه تنها این اتفاقات رخ نداده، بلکه اتهامات جدید به پرونده توماج صالحی اضافه شده و او به اشد مجازات محکوم شده است.»

کفیل سیاسی توماج صالحی: حکم اعدام توماج صالحی مبنای قانونی ندارد و قابل قبول نیست.

یه-وُن ری، نماینده حزب سوسیال دمکرات آلمان در مجلس فدرال و کفیل سیاسی توماج صالحی "حکم اعدام" این خواننده معترض را "غیر قابل قبول" دانست و گفت که "این حکم هیچ مبنای قانونی ندارد". او روز چهارشنبه پنجم اردیبهشت (۲۴ آوریل) در پیامی در صفحه اکس خود اعلام کرد که "هنوز کاملاً مشخص نیست این حکم چگونه صادر شده است".

کفیل سیاسی توماج صالحی تصریح کرد: «رفتار غیر مسئولانه و خودسرانه رژیم جمهوری اسلامی با متهمان باورکردنی نیست.»

این نماینده با بیان اینکه "چنین حکمی در هیچ دادگاه بین‌المللی مبتنی بر حاکمیت قانون به این شکل صادر نمی‌شود، خواستار رسیدگی رژیم جمهوری اسلامی به این پرونده و آزادی فوری توماج صالحی شد".

توماج صالحی تیرماه سال گذشته، توسط شعبه یکم دادگاه انقلاب اصفهان به "شش سال و سه ماه حبس"، "ممنوعیت خروج از کشور"،

“محرومیت از تهیه و تولید آثار موسیقی و خوانندگی” و همچنین “دو سال حضور الزامی در دوره های مدیریت رفتار و مهارت دانش”، محکوم شد.

در پی نقض حکم صادره این خواننده در شعبه ۳۹ دیوان عالی کشور، توماج صالحی در تاریخ بیست و هفتم آبان ۱۴۰۲، با تودیع وثیقه از زندان دستگرد اصفهان آزاد شد اما این آزادی ۱۲ روز بیشتر دوام نداشت و او ۹ آذر ۱۴۰۲ توسط عده ای مأمور لباس شخصی مسلح و بدون ارائه هرگونه حکم قضایی، کارت شناسایی و با ضرب و شتم شدید در بابل مجدد بازداشت و به زندان منتقل شد.

دستگیری این خواننده معترض پس از آزادی، به دلیل انتشار ویدیویی از او بود که شکنجه شدنش در زندان را شرح میداد و به همین دلیل به یک سال حبس از سوی دادگاه تجدید نظر اصفهان محکوم شد.

برگرفته از دویچه‌ولی به فارسی

5 اردیبهشت 1403

---

علیه رژیم زن‌ستیز یکسره فریاد  
شویم



## پیام صوتی نرگس محمدی از زندان به مردم ایران

نرگس محمدی، فعال حقوق بشر محبوس در زندان اوین با ارسال پیامی گفت حکومت جمهوری اسلامی از سر استیصال، جنگی تمام عیار علیه تمام زنان را به همه خیابان‌های کشور کشانده است. خانم محمدی در این پیام که روز یکشنبه دوم اردیبهشت ارسال کرده است به بازداشت دینا قالیباف اشاره کرده و گفته « یک ساعت پیش یکی دیگر از دختران ایران، دینا قالیباف، با تن کبود و روایت آزار جنسی وارد بند زنان زندان اوین شد.»

نرگس محمدی در پیام خود گفته است: « ما سالهاست شاهد روایت زنانی هستیم که تعرض، آزار و ضرب و شتم توسط ماموران حکومت را از سر گذرانده‌اند؛ اما امروز حکومت دینی استبدادی نه از موضع قدرت بلکه از سر استیصال، جنگ تمام عیاری علیه تمام زنان را به همه خیابان‌های کشور کشانده است.»

برنده زندانی حایزه نوبل صلح در پیام خود ادامه داده است: «ما زنان در این جنگ بی‌امان یا با کشته شدنمان، این جنگ را متوقف خواهیم کرد یا مردم ایران و جهان به یاری ما به پا خواهند خواست، تا بتوانیم با زندگی کردن و صلح این جنگ را متوقف کنیم و رژیم زن ستیز را وادار به عقب نشینی کنیم.»

نرگس محمدی در پیام خود خواهان اعتراض سراسری و گسترده مردم علیه سیاست سرکوب جمهوری اسلامی علیه زنان شده است: «مردم آگاه ایران من از تک تک شما و تمام اقشار، اصناف، هنرمندان، روشنفکران، کارگران، معلمان و دانشجویان در داخل و خارج از کشور می‌خواهم علیه جنگ، تعرض، تجاوز و ضرب و شتم زنان، یکسره فریاد شویم. از جهان و جهانیان می‌خواهم این جنگ وحشیانه بی‌امان

را که جلوه بد هیبت و مضمئزکننده آپارتاید جنسیتی است را متوقف کنید؛ اما سخنی با زنان سربلند کشور ایران دارم.»

او خطاب به زنان ایران نیز گفت: «ای زنان سربلند ایران حکومت مستبد بیرحم تصور می‌کرد با تعرض، تجاوز و هتک حرمت زنان، ما را می‌ترساند و وادار به عقب نشینی می‌کند اما شما، شما زنان بی‌نام‌ونشان و گمنام از سیستان و بلوچستان تا کردستان و از خوزستان تا آذربایجان و تهران و هر نقطه در کشور ایران عقب ننشستید بلکه حکومت را عقب نشانید. ما زنان مقاومت را در هر لحظه از زندگی‌مان در هر مکانی زیر چکمه‌های استبداد در زندان و خیابان زندگی می‌کنیم.»

خانم محمدی در پایان با تاکید بر اینکه روایتهای زنان ایران «حکومت زن ستیز را رسوا خواهد کرد و بر زمین خواهد کوفت» از زنان ایران خواسته است روایتهایشان را از بازداشت، تعرض، آزار، تحقیر، ضرب و شتم و تجاوز به صفحه اینستاگرام او ارسال کنند.

## لینک به نوار صوتی



پیام نرگس محمدی از زندان:  
رژیم زن‌ستیز را وادار به عقب نشینی کنیم

مجموعه متن برگرفته از سایت گویا نیوز - 21 آوریل 2024

## “چاقو” اثر تازه سلمان رشدی؛ پاسخ نفرت با عشق

کتاب جدید سلمان رشدی، نویسنده بریتانیایی-هندی با عنوان “چاقو” در سراسر جهان منتشر شد. او در این اثر حمله‌ای با چاقو را به تصویر می‌کشد که نزدیک بود جان‌ش را بگیرد.



کتاب تازه سلمان رشدی، با عنوان "چاقو" ۱۶ آوریل (۲۸ فروردین) به زبان‌های گوناگون در سراسر جهان منتشر شد.

این اثر نویسنده شهیر بریتانیایی-هندی به زبان آلمان با عنوان "چاقو - تأملاتی درباره یک تلاش برای قتل" منتشر شده است.

این نویسنده ۷۶ ساله در مرداد سال ۱۴۰۱ در ایالت نیویورک آمریکا توسط یک اسلام‌گرای افراطی لبنانی‌تبار طرفدار علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی با چاقو زخمی شد. از آن زمان بدین سو، رشدی از یک چشم نابینا است.

رشدی درباره کتابش گفته است که می‌خواهد خشونت را با هنر پاسخ دهد. با خواندن اثر درمی‌یابیم که او چگونه حمله با چاقو را تجربه کرد؛ توصیفی از ناتوانی، ترسها و دردها از زبان این نویسنده توانمند.

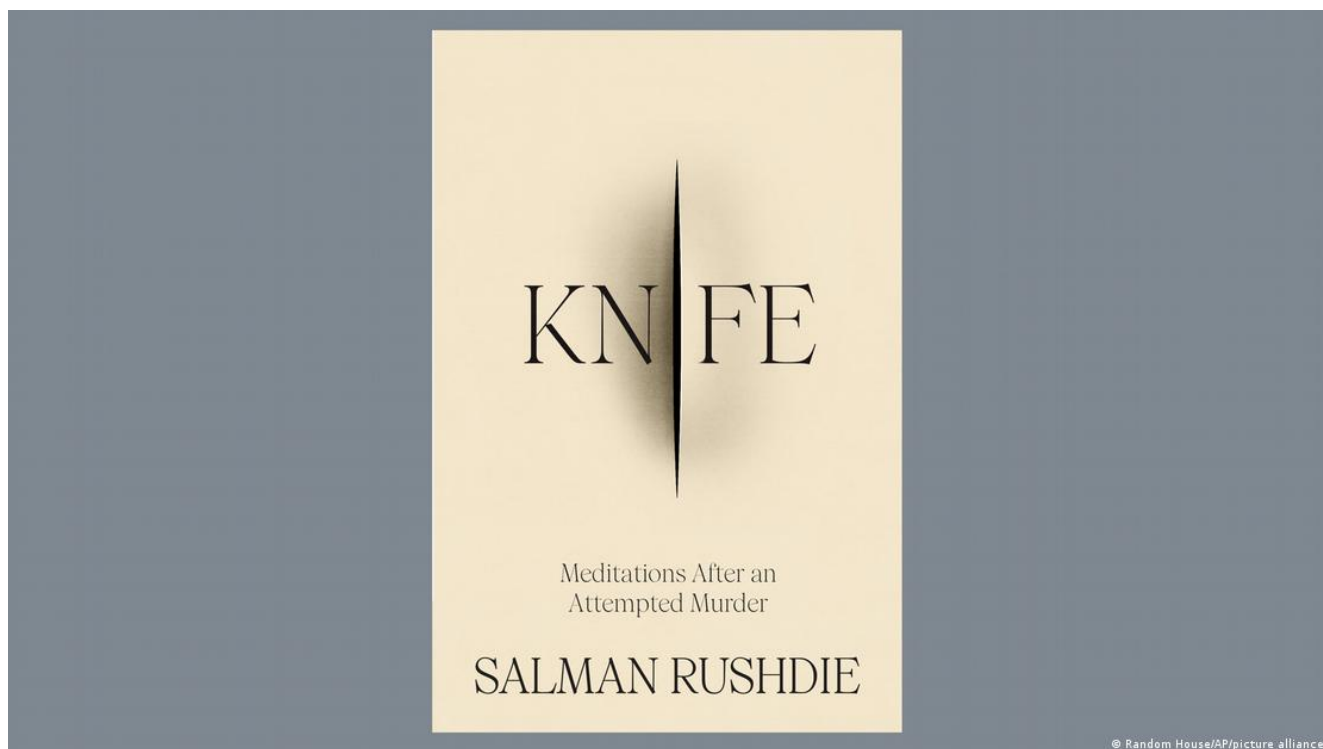
چه احساس انزجارآوری به آدمی دست می‌دهد، وقتی زیر دستگاه تنفس مصنوعی قرار بگیری، دیگر نتوانی بنویسی، چشمت را از دست بدهی.

رشدی در عین حال روشن می‌کند که بدون همسر و خانواده‌اش توان بازگشت به زندگی را نداشته است.

## زبان، چاقوی اوست

رشدی می‌نویسد که پیش از ۱۲ اوت ۲۰۲۲ مانند یک نیویورکی معمولی زندگی می‌کرد. "سپس چاقو آمد و این زندگی برید."

اما او می‌داند که چگونه از خود دفاع کند: زبان، چاقوی اوست: «زبان می‌تواند ابزاری نیز باشد که با آن می‌توانم جهانم را بازسازم و باز پس گیرم، می‌تواند قابی باشد که با آن تصویرم را از جهان دوباره به دیوار بیاویزم.»



شرحی از جزئیات دراماتیک، اما شگفت‌انگیز طنزآمیز

نادر کسانی چون سلمان رشدی قادرند این گونه  
پرمهاریت زبان را به کار ببندند. متن کتاب دو بُعد  
را به تصویر می‌کشد و به خواننده انتقال می‌دهد: از  
یک سو، جزئیات دقیق پزشکی اورژانس و از سوی دیگر،  
حس شوخ‌طبع نویسنده، که او تنها پس از چند هفته  
دوباره پس از رفتن تا لبه مرگ آن را باز یافت.

رشدی با عشق بر نفرت سوء قصدکننده خود چیره شد و  
به خوانندگانش دفاعیه‌ای برای آزادی به ارمغان  
آورد. انتظار می‌رود، این اثر تازه رشدی یکی از  
پرفروش‌ترین کتاب‌های او بشود.

برگرفته از دویچه وله

سه شنبه 28 فروردین 1403 - 16 آوریل 2024

مصاحبه با سلمان رشدی

(از سایت بی بی سی)

---

دادگاهی در آرژانتین دولت

# ایران را «تروریستی» اعلام کرد



توضیح تصویر، خانواده‌های قربانیان بمبگذاری در مرکز یهودیان آمیا در بیست‌وهشتمین سالگرد آن، عکسهای بستگان خود را در دست گرفته‌اند

دادگاهی در آرژانتین، ایران را به دلیل صدور دستور دو حمله مرگبار به اهداف اسرائیل و یهودیان در بوئنوس آیرس در دهه ۹۰ میلادی، یک «دولت تروریستی» معرفی کرد که مرتکب «جنایت علیه بشریت» شده است.

در بیانیه دادگاه آمده است که انفجار مرکز یهودیان آمیا توسط گروه حزب‌الله لبنان به دستور تهران انجام شده است. در این حمله که مرگبارترین حمله در تاریخ آرژانتین است، ۸۵ نفر کشته شدند. در انفجار سفارت اسرائیل نیز ۲۹ نفر جان باختند.

قضات رسیدگی به این پرونده گفتند که تهران پس از لغو توافق آرژانتین برای تامین مواد و فناوری هسته‌ای ایران، دستور این حملات را صادر کرده است.

دادگاه عالی آرژانتین، همچنین قضات خواهان شکایت

رسمی از ایران به دادگاه‌های بین‌المللی شده‌اند.

برگرفته از بی بی سی فارسی

۲۴ فروردین ۱۴۰۳ - ۱۲ آوریل ۲۰۲۴

## اعدام ۸۵۳ نفر در سال ۲۰۲۳ در ایران



گزارش عفو بین‌الملل:  
چوبه دار بازار حکومت ایران برای  
سرکوب و ارجاب است



عفو بین‌الملل از اعدام ۸۵۳ نفر در سال ۲۰۲۳ در ایران خبر داد و اعلام کرد که این آمار در هشت سال گذشته یک رکورد به حساب می‌آید.

عفو بین‌الملل در آخرین گزارش خود درباره مجازات اعدام در ایران که روز پنجشنبه ۱۶ فروردین منتشر شد، همچنین به «افزایش چشمگیر» اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر اشاره و استفاده ابزاری از اعدام برای ارباب مردم را محکوم کرده است.

به گفته این سازمان غیردولتی، بیش از نیمی از ۸۵۳ حکم اعدام صادر شده در سال ۲۰۲۳ در ایران در پیوند با پرونده‌های قاچاق مواد مخدر بوده است.

در میان کشورهای جهان، دستگاه قضایی ایران به شدت به مجازات اعدام پایبند است، به طوری که بر پایه گزارش عفو بین‌الملل، اعدام‌های ایران در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال قبل ۴۳ درصد رشد داشته و این کشور از نظر آمار اعدام در سال ۲۰۲۳ نیز مانند سال‌های گذشته پس از چین، در جایگاه دوم جهان قرار داشته است.

از این میان ۴۸۱ نفر به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر، ۲۹۲ نفر به دلیل قتل، ۲۲ نفر برای تجاوز به عنف، ۳۸ نفر به دلیل «محاربه» و/یا «افساد فی‌الارض»، دو نفر به دلیل ارتداد و یک نفر نیز به دلیل «شورش مسلحانه علیه مردم» به اعدام محکوم شدند. دلیل اعدام ۱۶ نفر نیز برای عفو بین‌الملل محرز نشده است.

بر اساس گزارش این سازمان حقوق بشری، تعداد اعدام‌های مرتبط با قاچاق مواد مخدر در ایران در سال ۲۰۲۳ نسبت به دو سال قبلی «افزایش خیره‌کننده‌ای» داشته است.

آیمریک الوین، کنشگر حقوق بشر و عضو عفو بین‌الملل چنین یادآور شده است: «ارقام سال ۲۰۲۳ فراتر از باور است. ما اکنون بیش از

پیش نگران هستیم زیرا در حال حاضر بحثهایی در مجلس ایران برای افزایش کاربرد مجازات اعدام وجود دارد در حالی که قوانین بین‌المللی مجازات اعدام را برای جرائم مرتبط با قاچاق مواد مخدر ممنوع کرده است.»

## بازگشت به سیاست سخت‌گیرانه

عفو بین‌الملل افزایش مجازات اعدام در سال ۲۰۲۳ را بازگشت به سیاست سخت‌گیرانه مبارزه با مواد مخدر در ایران می‌خواند زیرا پیش از آن در بازه بین ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ یک دوره ملایمت نسبی دیده می‌شود که طی آن تنها ۲۰ تا ۳۰ نفر برای پرونده‌های مرتبط با مواد مخدر اعدام شدند.

در واقع ایران که یکی از بالاترین آمار مصرف‌کنندگان مواد مخدر در جهان را دارد، در آن دوره تحت فشارهای بین‌المللی راهبرد خود را تغییر داد. چندین کشور اروپایی در سال ۲۰۱۷ در اعتراض به سختگیری بیش از حد در مجازات متهمان مواد مخدر، تصمیم گرفتند بودجه خود را برای عملیات مبارزه با قاچاق مواد مخدر قطع کنند.

چند ماه بعد، در ژانویه ۲۰۱۸، تهران قوانین جدیدی را ارائه کرد که منجر به تعلیق احکام اعدام برای حدود ۵ هزار قاچاقچی شد. در حالی که در گذشته برای تولید یا توزیع تنها ۳۰ گرم هروئین، کوکائین و آمفتامین در ایران حکم اعدام صادر می‌شد، اکنون حداقل میزان جرم‌انگاری شده برای اعدام به بیش از دو کیلوگرم افزایش یافته است. این آستانه برای تریاک و ماری‌جوانا نیز از پنج به ۵۰ کیلو افزایش یافته است.

با به قدرت رسیدن ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری و غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه، یعنی دو عامل مهم سرکوب اعتراضات سیاسی، اعدام‌ها با سرعت خیره‌کننده‌ای از سر گرفته شد و به طور خاص اقلیت قومی بلوچ هم به دلایل سیاسی و هم به دلایل مربوط به مواد مخدر هدف گرفته شدند.

در حالی که بلوچ‌ها تنها ۵ درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، ۲۰ درصد اعدام‌ها در سال ۲۰۲۳ از آنها بوده است. در آن سال دست کم ۱۷۲ مرد و زن بلوچ اعدام شدند که ۱۳۸ نفرشان به خاطر جرایم مرتبط با مواد مخدر بوده است.

به گفته عفو بین‌الملل، محکومیت‌های اعدام در اکثر موارد توسط

دادگاه‌های انقلاب که به عدم استقلال شهرت دارند و به حق دفاع متهمان توجه نمی‌کنند، صادر می‌شود.

ایمریک الوین با اظهار تأسف از این موضوع می‌گوید: «هزینه این تصمیم قضایی را منزوی‌ترین و فقیرترین اقشار جامعه متحمل می‌شوند. ما باید یک نکته را به شکلی کاملاً روشن بگوییم: همه مطالعات نشان می‌دهد که مجازات اعدام هرگز مانع جرم و جنایت نبوده است.»

## سرکوب و اعدام سیاسی

موج اعدام‌ها در ادامه سرکوب خونین و وحشتناک خیزش ۱۴۰۱ پس از کشته شدن مهسا امینی شکل گرفته است. بر اساس گزارشی که در اوایل ماه مارس توسط سازمان غیردولتی حقوق بشر ایران منتشر شد، حداقل هشت تظاهرکننده در میان اعدام شدگان سال ۲۰۲۳ هستند.

آیمریک الوین معتقد است: «به هر حال وقتی از مجازات اعدام استفاده می‌شود، فقط برای ترساندن و ایجاد وحشت است.»

عفو بین‌الملل در چارچوب تلاش برای تأثیرگذاری بر قوانین ایران، از اتحادیه اروپا و دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم سازمان ملل متحد خواسته است در همکاری‌های خود با ایران در زمینه مبارزه با مواد مخدر تجدید نظر کنند.

ایران که تحت تحریم‌های متعدد بین‌المللی به ویژه به دلیل گسترش برنامه هسته‌ای خود قرار گرفته است، به طور متناقضی در جنگ علیه مواد مخدر با غرب متحد است. جمهوری اسلامی با داشتن نزدیک به هزار کیلومتر مرز مشترک با افغانستان که ۹۰ درصد تریاک جهان را تولید می‌کند، یکی از مسیرهای اصلی گذر هروئین به اروپا و خاورمیانه است.

آیمریک الوین می‌گوید: «همانند موضوعات دیگر، در این زمینه نیز بیشک نوعی ریاکاری از سوی جامعه بین‌المللی وجود دارد. با وجود این، قطعنامه‌هایی برای فرستادن این سیگنال در حال تصویب است که کشورهایی که از مجازات اعدام برای قاچاق مواد مخدر استفاده می‌کنند دیگر این کار را انجام دهند.»

عفو بین‌الملل می‌گوید ظاهراً در این میان، «موج مرگبار» سال ۲۰۲۳ در سال ۲۰۲۴ نیز ادامه دارد، زیرا تنها از ابتدای ژانویه تا ۲۰

مارس، ۹۵ مورد اعدام در ایران ثبت شده است.

به طور کلی و به احتمال بسیار زیاد این ارقام پایین‌تر آمار واقعی است زیرا رژیم ایران آمار رسمی در این زمینه منتشر نمی‌کند.

آیمریک الوین می‌گوید: «وضعیت به گونه‌ای است که ما زندانیانی داریم که به اعدام محکوم شده‌اند، در اعتصاب غذا هستند و تلاش می‌کنند نامه‌های سرگشاده‌ای را برای آگاهی بخشیدن به وضعیت خود منتشر کنند. زندان‌های ایران در حال تبدیل شدن به مکان‌هایی برای انتظار مرگ است.»

برگرفته از سایت یورونیوز به فارسی

تاریخ انتشار ۱۵:۰۱ - ۰۴/۰۴/۲۰۲۴